

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10So/33/2017
Identifikačné číslo spisu: 6016200373
Dátum vydania rozhodnutia: 27.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6016200373.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: D. J., narodená dňa XX.XX.XXXX, Z. proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8 - 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.12.2015 o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/116/2016-61 zo dňa 12.10.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/116/2016-61 zo dňa 12. októbra 2017 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.12.2015, ktorým podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 12.11.2015 s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Lučenec navrhovateľka nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že po oboznámení sa so zdravotnou dokumentáciou navrhovateľky a lekárskymi správami posudkových lekárov pobočky i ústredia odporkyne dospel krajský súd k presvedčeniu, že záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľky prijali posudkoví lekári na podklade potrebných odborných lekárskeho nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. Mal za to, že ich posudkové stanoviská boli podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s aktuálne zistenými a objektivizovanými zdravotnými ťažkosťami navrhovateľky, posudkovými a zákonnými kritériami a v rámci možností daných platnou právnou úpravou. Krajský súd

nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by závery posudkových lekárov spochybnila, preto si ich osvojil a pri posudzovaní vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia z nich vychádzal.

V ďalšom konštatoval, že konanie odporkyne, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia bolo realizované v súlade so zákonom a zákonné a vecne správne bolo i napadnuté rozhodnutie. Dodal, že správny orgán postupoval správne, keď za účelom rozhodnutia o žiadosti navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku posudzoval mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pretože platná právna úprava vznik invalidity podmieňuje poklesom pracovnej schopnosti poistenca pod zákonom stanovenú hranicu. Správne vychádzal z posudku posudkového lekára pobočky odporkyne, ktorý bol vo svojom obsahu potvrdený aj posudkovým lekárom ústredia odporkyne, pretože oni sú podľa § 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení výlučnými kompetentnými subjektami na posudzovanie zdravotného stavu poistencov pre účely ich prípadnej invalidizácie.

Zdôraznil, že na základe objektívne zistených aktuálnych zdravotných ťažkostí navrhovateľky a ich závažnosti určila odporkyňa správne jej rozhodujúce zdravotné postihnutie. Vzhľadom na priebeh ochorenia, jeho prejavy a účinnosť aplikovanej liečby ho správne zaradila v rámci prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení, správne vyjadřila pokles jej pracovnej schopnosti na dolnej hranici možného percentuálneho rozpätia. Správne nevyužila možnosť percentuálneho navýšenia zníženej pracovnej schopnosti navrhovateľky aj pre jej pridružené zdravotné ťažkosti, pretože ani u jedného z nich nebol zistený taký stupeň závažnosti, ktorý mal posudkový význam tak, ako to bolo vyššie konkretizované. Na základe takto úplne a správne zisteného aktuálneho stavu zdravotných ťažkostí navrhovateľky dospela odporkyňa k správne skutkovému zisteniu, že jej invalidita nevznikla, pretože jej pracovná schopnosť nepoklesla o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a z uvedeného správne vyvodila, že jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol, pretože ten je podmienený invaliditou poistenca, ktorá u navrhovateľky zistená nebola.

Poznamenal, že vyslovený posudkový záver nemohli ovplyvniť ani výsledky psychiatrických vyšetrení z augusta a septembra 2017, ktoré navrhovateľka predložila na súdnom pojednávaní, pretože nedokumentovali iný, závažnejší stav jej duševného ochorenia v porovnaní so stavom, ktorý už bol posudkovo zhodnotený.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie z dôvodov podľa:

- ustanovenie § 205 ods. 2 písm. / O.s.p. tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci;
- ustanovenia § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností;
- ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam;
- ustanovenia § 205 ods. 2 písm. e/ O.s.p. tým, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené.

Odvolanie odôvodnila nasledovne:

- posudok realizovaný v rámci súdneho konania na krajskom súde navrhovateľke nebol do dnešného dňa doručený, z ktorého dôvodu nemala možnosť oboznámiť sa s jeho obsahom za účelom vyjadrenia jej námietok k predmetnému posudku;
- rovnako ako v prípade prvotného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom odporkyne dňa 12.11.2015, aj v prípade sekundárneho posúdenia jej zdravotného stavu posudkovým lekárom odporkyne dňa 28.09.2017, sa jednalo o neobjektívne posúdenie preferujúce záujme odporkyne na úkor jej záujmov;
- navrhovateľka rozsiahlo poukázala na svoju zdravotnú históriu a ťaživú sociálnu situáciu;
- vzhľadom na jej dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav mala za to, že posúdenie miery poklesu jej zdravotnej schopnosti na percentuálnu úroveň 35 % je nedostatočné;

Vzhľadom na uvedené skutkové okolnosti sa navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu

tak, že ruší rozhodnutie odporkyne a navrhovateľke priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 30.11.2017, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Mala za to, že navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považovala odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Podľa odporkyne navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Vzhľadom na uvedené považovala odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť, nakoľko nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.04.2018 potom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Podľa § 250l ods. 2 O.s.p. pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal

invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobou nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.12.2015 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 12.11.2015.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojom odôvodnení následne obmedzí iba na doplnenie svojich doplnujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že dňa 12.11.2015 došlo k posúdeniu dlhodobou nepriaznivého zdravotného stavu navrhovateľky na účely invalidného dôchodku na základe jej žiadosti o invalidný dôchodok. Výsledkom bolo preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.12.2015, ktorým táto zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože podľa záverov posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec zo dňa 12.11.2015 nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (v posudku bola ustálená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 35 %).

V rámci konania o opravnom prostriedku navrhovateľky proti vyššie uvedenému rozhodnutiu odporkyne bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec dňa 08.03.2016, ktorý po zhodnotení obsahu opravného prostriedku nezistil dôvody na zmenu posudku; mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť opakovane určil na 35 %; 35 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie: kapitola V. - duševné poruchy a poruchy správania, položka 3 - poruchy nálad, písmeno a. - stredne ťažké formy (zo zákonného rozmedzia 35-45 %) a 0 % za iné zdravotné postihnutia. Podľa výroku posudku navrhovateľka nie je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V rámci súdneho konania začatého na podklade odvolania navrhovateľky voči rozhodnutiu odporkyne o nepriznaní invalidného dôchodku došlo dňa 28.09.2017 k opätovnému posúdeniu zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredie, vysunuté pracovisko Banská Bystrica, a to v zmysle dožiadania krajského súdu č. 26Sd/116/2016-51 zo dňa 05.09.2017 o doplnenie posudku z dôvodu predloženia ďalších odborných lekárskeho nálezov. Posudkový lekár na základe vykonaného dodatočného posudkového zhodnotenia zdravotného stavu navrhovateľky dospel k rovnakému záveru aký bol formulovaný v predchádzajúcich lekárskeho posudkoch, a teda, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovil posudkový lekár s ohľadom na rozhodujúce zdravotné postihnutie a iné zdravotné postihnutia navrhovateľky na 35 %).

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudkov, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Odvolací súd má za to, že posudkoví lekári sa v dostatočnom rozsahu vyrovnali so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre ich rozhodnutie, z obsahu posudkov je zrejmá ich úvaha, na základe ktorej dospeli k určaniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrení, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

Po preskúmaní veci odvolací súd ustálil, že skutkové a právne dôvody rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne dospel k záveru, že toto je správne a odvolaniu navrhovateľky nevyhovelo, vychádzali zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, o ktorom odvolací súd nemá žiadne pochybnosti.

Vo vzťahu ku skutočnosti, že navrhovateľka spolu s odvolaním predložila ďalšie lekárske správy odvolací súd zdôrazňuje, že tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok potvrdenú rozhodnutím súdu prvého stupňa. Naproti tomu, je navrhovateľka oprávnená na podklade nových lekárskeho správ opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak došlo k významnému zhoršeniu jej zdravotného stavu, čo by nové lekárske správy preukazovali.

Najvyšší súd Slovenskej republiky tak dospel k záveru, že invalidita u navrhovateľky nevznikla, nakoľko miera poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť bola odporkyňou správne určená na 35 %.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považuje rozhodnutie odporkyne za zákonné, a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebol úspešná a odporkyňa náhrada trov nepatrí zo zákona.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.